

מסורת הש"ס

(א) סי' השפועים בני אוחה
העיר יודעים תננה כהנה:
הרב המדיר, (ב) סי'
המבטים חופרי אדמה,
(ג) וז"ל מחברים, יע"ד, (ד)
(ד) י"ל קמ: לעיל י"א, (ה)
(ה) ופי' חס' קדושין ח',
ד"ה מלה שפ"ג, (ו) וז"ל
יהי זכר קמ: (ז) וז"ל
רש"ס, (ח) וז"ל קמ: (ט)

הנהגות הרב"ח

(א) חוב' ב"ח וז"ל
וכי ראוב"ג דע"ר:
(ב) כ"ר וז"ל פס"ג נהה
שלא הולכים שם:

גליון הש"ס

גמ' ב"ח שבי"ח
להבליית ש"ח לעל דף
מת ע"ה חס' ד"ה יב"ה:

הנהגות הגר"א

(א) גמ' וי"ה (בהו) ח"י"ח:
[ב] שם ולקוף, י"ב נכשת
ש"י"ח ח"י"ח:

מוסף רש"י

פועל יוכל לחזור בו
אפילו בחצי היום, אפילו
על טעם שחל לא לעזוב
לו שבו ממנו אפילו לחזור
בו יחזור בו ויע"י.

השובר את האומנין פרק ששי בבא מציעא

עו.

עין משפט
נר מצוה

י"ב א מ"י פ"ט מהל'
שכרות הלכה ו פסג
ש"ח פ"ט טו"ש ח"מ סי'
ש"ח פ"ט כ ד"ר הלפ"ט
ס"ח ונגיעין פ"ו דף ק"פ:
כ ב מ"י ש"ט טו"ש ש"ט
פ"ט פ'
כ א ד ר מ"י ש"ט הלכה
ז פסג ש"ט טו"ש ש"ט
ח"מ סי' ש"ט פ"ט פ'
כ"ב ו ד טו"ש ח"מ סי'
ש"ח פ"ט ה:
כ"ב ח ט טו"ש ש"ט פ"ט
ז:
כ"ב י ב טו"ש ש"ט פ"ט
ה:
כ"ה ל מ טו"ש ש"ט
פ"ט ו:
כ"ו ס מ"י ש"ט הלכה ד
פסג ש"ט טו"ש ח"מ
ס"ר פ"ט ד:
כ"ו ס מ"י ש"ט טו"ש ש"ט
פ"ט ה:

פסידא דפועלים. גשמים שירדו הפקד פועלים הוא דלא יחייב להו
מדי דלמך להו מולייבו גרס: לא סירא מאורפא פסידא דבעל
הבית. דלמרי ליה מי ימר דלדעתא דההוא ארעא אגרמן:
לדוולא: להסקות שדות: ואסא מערא.
והסקה אומה ואינה זריכה

דאגר אגורי אדוולא ואתא מטרא פסידא דפועלים. משמע
הכא דהלכה כרבה דליכא מאן דפליגי ותימה דלמך נמי
שאלו וינינן דף ע"ז: ובס' ד"ה רבה) ההוא דלמך ליה לארסייה
כ"ע דלו תמלא ושקלי ריבעא ואת דלי ארבעה ושקול תמלא סמוך
אתי מטרא אמר רב יוסף הא לא
דלה רבה אמר הא לא אנערין

פסידא דפועלים לא סירא לארעייה מאורתא
פסידא דבעל הבית ויהיב להו כפועל במל
ואמר רבא י'האי מאן דאוגר אגורי לדוולא
ואתא מטרא פסידא דפועלים אתא נהרא
פסידא דבעל הבית ויהיב להו כפועל במל
ואמר רבא י'האי מאן דאוגר אגורי לדוולא
ופסק נהרא בפלגא דיומא אי לא עביד
דפסיק פסידא דפועלים עביד דפסיק י'אי
בני מתא פסידא דפועלים לאו בני מתא
פסידא דבעל הבית ואמר רבא י'האי מאן
דאגר אגורי לעבידתא ושלום עבידתא
בפלגא דיומא אי אית ליה עבידתא דניהא
מינה ואי יחיב להו א"ג דכותה מפקד להו
דקשה מינה לא מפקד להו ונותן להם שכרן
משלם אמאי ו'וליתיב להו כפועל במל כי
י'קאמר רבא י'באכלוש דמחוזא דאי לא עברי
חלשי אמר מר שמון להם את מה שעשו
כיצד היה יפה ששה דינרים נותן להם שלע
קא סברי רבנן יד פועל על העליונה: או
י'גמרו מלאכתן וישלו שני סלעים: פשיטא
לא צריכא דאייקר עבידתא ואימרו פועלים
ואז בעל הבית ופייסינהו מהו דתימא מצו
אמרי ליה כי מפייסינן אדעתא דמפת לן
אאגרא י'קמ"ל דאמר להו אדעתא דשרחנא
לכו באכילה ושתייה: שלע נותן להם שלע:
פשיטא לא צריכא ד'דול עבידתא מעיקרא
ואגרינהו בטפי זוזא ו[?] ולסוף אייקר עבידתא
וקם בטפי זוזא מהו דתימא אמרי ליה טפי
זוזא אמרת לן טפי זוזא הב לן י'קמ"ל דאמר
להו כי אמרי לכו טפי זוזא דלא הוה קים לכו
השתא קים לכו: רבי דוסא אומר שמין
להן את מה שעתידי להיעשות היה יפה
ששה דינרים נותן להם שקל: קסבר יד
פועל על התחתונה: או י'גמרו מלאכתן
וישלו שני סלעים: פשיטא לא צריכא ד'ול
עבידתא ואימר בעל הבית ואזול פועלים
ופייסיהו מהו דתימא מצי אמר להו אדעתא
דבצירתו לסי י'מאגריי י'קמ"ל דאמרי ליה
אדעתא דעבידנן לך עבידתא שפירתא:
שלע נותן להם שלע: פשיטא א"ר הונא
בריה דרב נתן י'לא צריכא דאוילו אינהו
גביה זוזא מעיקרא ולסוף זל עבידתא מהו
דתימא בציר זוזא אמריתו לי בציר זוזא
יהבינא לכו י'קמ"ל דאמרי ליה כי אמרנא לך
בבציר זוזא דלא הוה קים לך השתא קים לך
אמר רב הלכה כר' דוסא ומי אמר רב הבי
י'והאמר רב פועל יכול לחזור בו אפילו בחצי
היום וכי תימא שאני ליה לרבי דוסא י'יבין
שכירות לקבלנות ומי שאני ליה י'והתניא
ה'שובר את הפועל ולחצי היום שמע שמת
לו מת או שאחותו חמה אם שכיר הוא
נותן

למך נמי
שאלו וינינן דף ע"ז: ובס' ד"ה רבה) ההוא דלמך ליה לארסייה
כ"ע דלו תמלא ושקלי ריבעא ואת דלי ארבעה ושקול תמלא סמוך
אתי מטרא אמר רב יוסף הא לא
דלה רבה אמר הא לא אנערין

ופשרש טעמא דרבה משום דמשמיה
רמימי עליה ומוכח תמס דהלכה
כרבה י"ל דדוקא בצריס שירד
לקרקע בצריסות נותן לו השלים
אפילו אתי מיטרא מספק דשמח לא
אתי כמו שאר ארסיי דשקלי ריבעא
אפי' אתי מיטרא לא יטעך ללות
תמלא אבל הנה פועלים טעום
ארסיין אלא נותן להם שכירות על
המלאכה אפי' התחילו במלאכה אין
להם ליטול אלא לפי מה שעשו כיוון
דלא נתייב לרעה פועלים לתיב בחוקת
ארסיין: ואתא מטרא בה"ה
פסידא דפועלים. לפסידא דגביס
בליילא ג"ל דלמרי פסידא לארעייה
דכלא סירי לא הוה פסידא דפועלים
דלמך רבא דההוא דלעיל ואנערין
הך דהכא לאשמעינן דבאתי נהרא
פסידא דבע"י (ב) דלע"ג דסמיר
לארעא דלעיל כההיא דריפקא לא שייך
לאשמעינן באתא נהרא דאין רגילות
על ידי גידול נהר דתימא ארעא
מיא שלא תהא ראויה לריפקא כשגיל
קך ומההוא דדוולא דהכא אפילו הוה
מפליג בין סירא ללא סירא לא
הוה שמעינן מינה הדיא דריפקא
דה"א דגבי ריפקא אפילו סירא לא
הוה פסידא דפועלים דלא היה להם
לדע דתימא מיא כ"כ ע"י מיטרא
שלא יוכלו לרפוק בה אבל הוא מכיר
קרקעו שמתער מונעה מריפקא ולא
היה לו צורך להוליך שם ועי"ל
דהכא גבי דוולא אפי' לא מפליג
הוה פסידא דפועלים ולהכי לא מפליג
בה בין סירא ללא סירא כדאיכך
דפועלים לפי שהפועלים אין להם
לדע שהמער ימינע קרקעו מריפקא
אבל דוולא רוב השדות מתמלאות
בהם יאורים על ידי המער ולא היה
לו לירא יותר מפועלים ולא פשע
נמה (ג) שהולכים שם: ופסק נהרא
בפ"ג דדוסא. הכא נקט פלגא דיומא
משום דבפלגא דיומא עביד דפסיק
טפי על ידי שדולין ממנו להסקות
השדות: עביד דפסיק פסידא
דבע"י. גבי ואתא נהרא דלעיל לא
מפליג בין רגיל למימי ללא רגיל
דסתמא עביד למימי שלך יש בו
חריזין להוליך המים בכל השדה
ולא מפליג בין בני ההוא מתא לבני
מתא אחריתי דאפילו אימנהו כההוא
מתא הוה פסידא דבע"י דאין להם
לדע ענין שדכו אס צא מן הנהר
למכה אבל אס פסק הנהר יודיעין
כל בני העיר:

יד פועל על העליונה. כלומר
אניה על התחתונה דקאמר
מה שזריך לשכור פועלין ביוקר:
כ

עלנה להסקותו אך הוא היה יודע:
ופסיק נהרא. שממנו משקין:
סלקושי דמחוזא. דמחוזא שהוא עירו
של רבא היו בני ארס הרגילים לשאת
משאות ממדו ובכיושנין בטלים קשה
להן: יד פועל על העליונה. ואפילו
הוא חוזר בו דיכול לחזור בו כדכתיב
(ויקרא כה) כי עבדי הם ולא עבדים
לעבדים ומכסא ליקף לה וצפיק
דקדושין (דף כ"ג): פשיטא. דכי
גמרי שני סלעים הוא דשקלי:
דאייקר עבידתא. הוקרו פועלים:
ואימרו. למן הפרש זמור אחר
ומתרחק לן הדבר ובלשון המקרא
דומה לו כעת במרום תמריא (איוב לו):
פייסינהו. הרבה תמרוס:
דסימא. כיון דיד פועל על העליונה:
פשיטא. דאס שלע יפה מה שעשו
נותן להם שלע אלא מה ימן: לא
לצרכא דול עבידתא מעיקרא. כששכרן
היו פועלין בוזל: ואגרינהו בטפי
זוזא. ואלו לא רצו להשתכר כשאר
פועלים והוסוף להם זוז כשפסק להן
שלע על תניה לא היה ראי' אלא
למלע חסר דיני: והפסא אייקר
עבידתא. וקס בטפי זוזא ששאר
פועלים יטלו עליו שלע: מהו דסימא.
הואיל ולרבנן יד פועל על העליונה
מזי אמרי ליה כי: לא קיס לכו.
לא הייסק יודעים ששהיו ראוין לטול
שלע ואני ככך היה אפשי לשכור
וראיתי דעתכם שלא תמרלו בפחות
מקלע ואמרתי להוסוף זוז על שכר
פעולה כדי לטול שלע להשלים
לזוכס: הפסא דקיס לכו. שהכל
נוטלין שלע כזוכס על זאת לא
התמימי להוסוף: מהו דסימא. הואיל
ואמר רבי דוסא יד פועל על
התחתונה טעמיה משום דתפיס צל
הבית הוא והשתא כי פייסיהו פועלין
מזי אמר להו וכי: שלע נותן להם
שלע. ואס העמיד להיעשות יכול
הוא לגמרו בשכירות שלע נותן להם
נמה שעשו שלע: לא לצרכא דול
עבידתא שפסא. לך י'גמרו כשלע
אבל כשעת התמלא היה חזיה ראי'
ליומר מקלע וכן כשפסקו על כולה
כ' סלעים דמוקיס היו ואחילו גביה:
מהו דסימא. הואיל ולרבי דוסא יד
פועל על התחתונה ימלא להו בציר
זוזא אחריתי לי בציר זוזא שקילו
והרי הכל עושים תניה כשלע טלו
אחס נמה שעשתם שלע חסר זוז:
קמ"ל. דלמרי ליה כי אמרין לך
אדעתא דלא קיס לך לעשות כשלע
וראוין שאי אפשרי להוסוף נתרגינו
שכר פעולה: הפסא דקיס לך. אי אפשינו כפחות מ'מין שהרי
כשלע תהילת: שכירות. שכר יוס:
עבד אלא לעמלו ורבי דוסא כקבלנות מיירי כדקמי קיבלו קמה לקזור ודרכ
עבדים לעבדים אבל כקבלנות אין זה עבד אלא לעמלו ורבי דוסא כקבלנות מיירי כדקמי קיבלו קמה לקזור ודרכ
עבדים לעבדים אבל כקבלנות אין זה עבד אלא לעמלו ורבי דוסא כקבלנות מיירי כדקמי קיבלו קמה לקזור ודרכ
עבדים לעבדים אבל כקבלנות אין זה עבד אלא לעמלו ורבי דוסא כקבלנות מיירי כדקמי קיבלו קמה לקזור ודרכ
עבדים לעבדים אבל כקבלנות אין זה עבד אלא לעמלו ורבי דוסא כקבלנות מיירי כדקמי קיבלו קמה לקזור ודרכ
עבדים לעבדים אבל כקבלנות אין זה עבד אלא לעמלו ורבי דוסא כקבלנות מיירי כדקמי קיבלו קמה לקזור ודרכ
עבדים לעבדים אבל כקבלנות אין זה עבד אלא לעמלו ורבי דוסא כקבלנות מיירי כדקמי קיבלו קמה לקזור ודרכ
עבדים לעבדים אבל כקבלנות אין זה עבד אלא לעמלו ורבי דוסא כקבלנות מיירי כדקמי קיבלו קמה לקזור ודרכ
עבדים לעבדים אבל כקבלנות אין זה עבד אלא לעמלו ורבי דוסא כקבלנות מיירי כדקמי קיבלו קמה לקזור ודרכ
עבדים לעבדים אבל כקבלנות אין זה עבד אלא לעמלו ורבי דוסא כקבלנות מיירי כדקמי קיבלו קמה לקזור ודרכ

כל בני העיר:
יד פועל על העליונה. כלומר
אניה על התחתונה דקאמר
מה שזריך לשכור פועלין ביוקר:
כ